

แนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเสนารักษารทหาร (กรณีศึกษาของปีการศึกษา ๒๕๕๗)

An Improvement Direction for Joint Staff Curriculum
(Joint Staff College's Student Batch 55, Year 2014)

บทความวิจัย

นาวาอากาศเอก ดร.ปัญญา ศรีสิงห์

รองผู้อำนวยการกองวิทยาการ

วิทยาลัยเสนารักษารทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเสนารักษารทหาร (กรณีศึกษาของปีการศึกษา ๒๕๕๗)” ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ๖ ด้าน คือ ด้านสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล จากกลุ่มประชากรของนักศึกษาหลักสูตรเสนารักษารทหาร วิทยาลัยเสนารักษารทหาร รุ่นที่ ๕๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๘๐ คน และกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากผู้บริหารจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนารักษารทหาร วิทยาลัยเสนารักษารทหาร จำนวน ๒๐ คน โดยผลจากการศึกษาพบว่าสิ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเสนารักษารทหารเป็นสถาบันการศึกษาทางทหารที่มีความเป็นเลิศ มีมาตรฐานทางวิชาการได้นั้น จะต้องพัฒนาหน่วยงานเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยการนำองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ๖ ด้าน มาเป็นแนวคิดในการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, การจัดการความรู้, ประสิทธิภาพ

This research is to study “Approach in enhancing the curriculum for the Joint Staff College of the 55th class, for the year 2014.” The objectives of this study are to

- 1) To evaluate the curriculum, including its effectiveness and its management process.
- 2) To make recommendations for improvement. The study is based on quantitative research methodology. 80 students and 20 staff, instructors, lecturers are involved. The study found that, in order

to better the curriculum and approach in enhancing the curriculum for the Joint Staff College, there must be improvement of organization first, following by using the 6 elements of management such as Institute, Curriculum, Instructors, Students, Learning environment and Evaluation.

Keywords : Curriculum Improvement, Knowledge Management, Effective

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาวะแวดล้อมของโลกได้เปลี่ยนแปลงไป จากผลกระทบของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสของโลกาภิวัตน์ ทำให้รูปแบบภัยคุกคามเกิด

การเปลี่ยนแปลงไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติ ภัยจากโรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การลักลอบขนอาวุธ การก่อการร้าย การกระทำอันเป็นโจรสลัด เป็นต้น ส่งผลให้ทหารจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองตามสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

โดยการสร้างกลไกและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ มีศักยภาพสูงขึ้น สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประเทศชาติก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้จาก ปรากฏการณ์ว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียนนั้นได้ให้ความสำคัญในการใช้กลไกทางการศึกษาขับเคลื่อนอาเซียนให้ บรรลุวิสัยทัศน์ของอาเซียน โดยการมุ่งให้ประชาคมอาเซียนมี วิสัยทัศน์สู่ภายนอกมีสันติสุข และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการ เป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาชาติไทยและอยู่ร่วมกัน อย่างกลมกลืน การพัฒนาที่มีพลวัต และการรวมตัวทาง เศรษฐกิจที่ใกล้ชิด สังคมที่มีความเอื้ออาทร มีความแน่นอน จากสายสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทางวัฒนธรรม ที่มีร่วมกัน และเชื่อมั่นในอัตลักษณ์ของภูมิภาคจากปัญญาดังกล่าว ส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องเร่งแสวงหาความร่วมมือเพื่อ

เดินทางขับเคลื่อนเตรียมพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตาม เป้าหมาย โดยเฉพาะการใช้กลไกทางการศึกษาเป็นสำคัญ ในการขับเคลื่อนให้สามารถก้าวไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลาน ผลประโยชน์ร่วมกัน (ปัญญา ศรีสิงห์, ๒๕๕๖)

วิทยาลัยเสนาธิการทหารเป็นหน่วยขึ้นตรงของ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่ในการประสานวิทยากรให้กับนายทหารของกอง ทပ်ไทยเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงด้านการทหารและ ยุทธศาสตร์ทหาร รวมทั้งวิทยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จึงจำเป็นต้องพัฒนาและวางแผนปรับแนวทางการ ประสานวิทยากรต่าง ๆ ให้แก่นายทหารของกองทัพไทยให้ สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมและรูปแบบภัยคุกคามดังกล่าว ทั้งนี้ การพัฒนางานด้านวิชาการของวิทยาลัยเสนาธิการทหาร เป็นการดำเนินงานร่วมกันด้วยความประสานสอดคล้องระหว่าง วิทยาลัยเสนาธิการทหารกับกรมเสนาธิการร่วมและฝ่ายกิจการ พิเศษต่าง ๆ และด้วยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การ พัฒนาองค์ความรู้ในวิชาต่าง ๆ ตามกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ (Learning Organization) ในที่สุด โดยเริ่มต้น จากการพัฒนามนุษย์ (Human Resource Development-HRD) ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดใน องค์กร การสรรหาและการพัฒนาอาจารย์

ผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้มีการเตรียมตัวของอาจารย์ โดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การจัดทำคู่มือ เอกสารตำรา การบูรณาการขององค์ความรู้ในแต่ละหมวดวิชาที่ต้องปรับให้ สอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร และการปฏิบัติการร่วม/ผสม โดยทบทวนและปรับปรุงเนื้อหา ให้มีความทันสมัยเป็นที่ยอมรับในกองทัพและมีความ เป็นสากล (ปรีชา ประดับมุข, ๒๕๕๖)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเสนาธิการทหาร (กรณีศึกษาของปีการศึกษา ๒๕๕๗) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาวิทยาลัยเสนาธิการทหารต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ของนักศึกษา รุ่นที่ ๕๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

๒.๒ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร

๓. คำถามในการวิจัย

๓.๑ สภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร เป็นอย่างไร

๓.๒ แนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหารที่เหมาะสมควรเป็นเช่นไร

๔. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนาธิการทหาร เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนาธิการทหารใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเท่านั้น จึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย โดยใช้หลักสูตรเสนาธิการทหาร (ฉบับปัจจุบัน) ที่ได้รับอนุมัติจาก ผบ.ทหารสูงสุด (เสธ.ทหาร รับคำสั่งฯ) ตามคำสั่ง บก.ทหารสูงสุด (เฉพาะ) ที่ ๔๐๐/๔๔ ลงวันที่ ๕ พ.ค. ๔๔ เป็นกลไกการดำเนินการพัฒนา และเป็นต้นแบบในการทำการวิจัย

๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรของนักศึกษาหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัย

เสนาธิการทหาร รุ่นที่ ๕๕ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๘๐ คน และกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากผู้บริหารจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร จำนวน ๒๐ คน

๔.๓ ขอบเขตด้านเวลา โดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่พฤษภาคม - กันยายน ๒๕๕๗

๕. นิยามศัพท์เฉพาะ

๕.๑ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร หมายถึง สถาบันการศึกษาทางทหารชั้นสูง ขึ้นตรงกับสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๕๕/๒๕๓๔ เพื่อประกาศนวิทยาการในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ การยุทธวิธีร่วม การยุทธวิธีผสม การอำนวยความสะดวกและวิทยาการอื่น ๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน และอำนวยความสะดวกในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ ที่สามารถผลิตนายทหารชั้นสัญญาบัตรให้เป็นผู้บังคับบัญชาและฝ่ายเสนาธิการระดับสูง รวมทั้งเป็นฝ่ายเสนาธิการร่วมของกองทัพไทย ตลอดจนปฏิบัติกิจกรรมทางทหารร่วมกับชาติพันธมิตร

๕.๒ หลักสูตรเสนาธิการทหาร หมายถึง หลักสูตรการศึกษาทางทหารชั้นสูง ระยะเวลา ๑๑ เดือน ประกอบด้วย ผู้เข้ารับการศึกษาจากนายทหารชั้นผู้ใหญ่ นายตำรวจ และข้าราชการพลเรือน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น ๖ หมวดวิชา ประกอบด้วย การบริหารทางการทหาร เอกสารวิจัย ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร การปฏิบัติการร่วม/ผสม และกิจกรรมการดูกิจการและศึกษามุมประเทศ ทั้งนี้ สิทธิของผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับพระราชทานประกาศนียบัตรและเข็มยุทธานิบัติ และมียศยศระดับเข็มยุทธานิบัติยศ

๕.๓ การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการวางแผนแสดงถึงโครงสร้าง องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหมดของการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและหลักสูตรแต่ละรายวิชา เมื่อนำไปใช้ใน

การเรียนการสอนจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยองค์ประกอบที่นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบ ๖ ด้าน คือ ด้านสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล

๕.๔ ด้านสถาบัน หมายถึง หลักการในการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยลักษณะพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมขององค์กร เช่น ปรัชญาหรือค่านิยมร่วม วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย ตลอดจนแผนการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน

๕.๕ ด้านหลักสูตร หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถาบัน เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน

๕.๖ ด้านผู้สอน หมายถึง การกำหนดแนวทางในการให้ความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับการเรียนการสอนในสถาบัน

๕.๗ ด้านผู้เรียน หมายถึง การมีความภาคภูมิใจต่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับการเรียนการสอนในสถาบัน

๕.๘ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการเรียนรู้

๕.๙ ด้านการประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบและตัดสินผลการเรียนการสอนตามความมุ่งหมายของ

หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน

๕.๑๐ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้

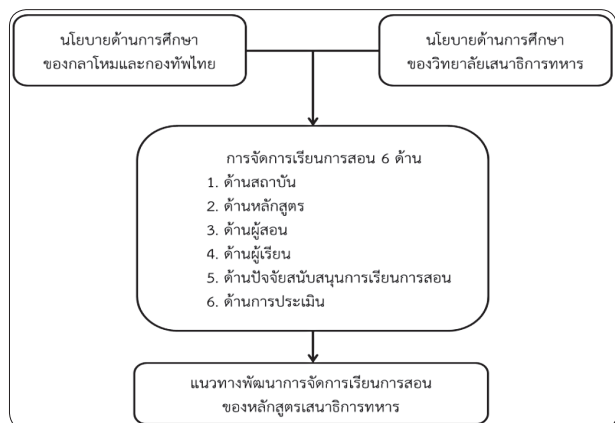
๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ทำให้ทราบรายละเอียดและสภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนานิการทหารในปัจจุบัน

๖.๒ ทำให้ทราบแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรเสนานิการทหาร วิทยาลัยเสนานิการทหารให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖.๓ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทางทหารต่าง ๆ ในกองทัพให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๗. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๘. วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และสรุปผลที่ได้จากการศึกษาให้มีความสอดคล้อง

กับแนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนสามารถตอบโจทย์การวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยใช้ขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-shot Last Study) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

๘.๑ ทบทวนวรรณกรรมและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด และข้อระบุงคำถาม

๘.๒ สร้างแบบสอบถาม รวมทั้งคำถามวิจัยซึ่งกำหนดรูปแบบข้อคำถามในแบบสอบถามมีรายละเอียดการใช้แบบของข้อคำถาม ๓ ส่วน ดังนี้

๘.๒.๑ ส่วนที่ ๑ ของแบบสอบถามจะเป็นข้อคำถามสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ วุฒิการศึกษา จำนวนปีที่รับราชการ สถานภาพปัจจุบันหรือตำแหน่งในวิทยาลัยสหกิจศึกษา โดยแบบสอบถามจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีตัวเลือกตั้งแต่ ๒ ตัวเลือกขึ้นไป และให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยมีข้อคำถามจำนวน ๕ ข้อ

๘.๒.๒ ส่วนที่ ๒ ของแบบสอบถามจะเป็นข้อคำถามจำนวน ๒๕ ข้อ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหกิจศึกษา วิทยาลัยสหกิจศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นเป็นระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าของน้ำหนักตัวเลข เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามวิธีของลิเคิร์ต

๘.๒.๓ ส่วนที่ ๓ ของแบบสอบถามเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหกิจศึกษา วิทยาลัยสหกิจศึกษา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนเชิงพรรณนาตามความคิดเห็นของแต่ละคน

๙. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

๙.๑ ขั้นตอนการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และปรับปรุงเรียบร้อยแล้วทั้ง ๓ ส่วน เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรงเกี่ยวกับเนื้อหาจำนวน ๓ ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence) หรือ การหาค่า IOC ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแฮมเบลตัน (สุรพล พรหมกุล, ๒๕๕๔, หน้า ๑๒๘) สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะใช้ค่าความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ที่ยอมรับได้คือ ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป โดยแบบสอบถามนี้พบว่าค่า IOC อยู่ระหว่าง ๐.๖๖ - ๑.๐๐

๙.๒ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจริง เพื่อนำผลการเก็บข้อมูลที่ได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติยืนยันความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเบื้องต้น (Try-Out) กับผู้บริหารการจัดการเรียนการสอนวิทยาลัยการทัพอากาศจำนวน ๑๐ คน และนักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพอากาศจำนวน ๒๐ คน รวม ๓๐ คน มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดและต่ำสุดเป็น ๐.๙๑๒ และ ๐.๙๐๐ ตามลำดับ ซึ่งตามข้อตกลง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๗ ขึ้นไป แสดงถึงความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ในระดับสูง โดยทุกข้อคำถามสามารถนำมาใช้ในขั้นตอนของการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ต่อไป ทั้งนี้

จากผลการวิจัยทั้งฉบับครั้งนี้พบว่ามีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดและต่ำสุดเป็น ๐.๙๑๔ และ ๐.๙๐๒ ตามลำดับ

๑๐. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปทางสถิติ และจัดทำตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายและสรุปผลการวิจัยโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการทหาร

๑๑. ผลการวิจัย

๑๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการแยกการจัดการเรียนการสอนออกเป็น ๕ ด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ๕ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับได้ดังนี้ ๑) ด้านสถาบัน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๒๔ ๒) ด้านผู้สอน/ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๒๐ ๓) ด้านการประเมิน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๙๐ ๔) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๘๗ ๕) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๘๐

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรายชื่อถึงสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ ๑) การรับบุคคลพลเรือนเข้าศึกษาในหลักสูตรสหวิทยาการทหารเป็นการสร้างเครือข่ายและความเข้าใจอันดีระหว่างทหารกับพลเรือน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๕๕ อยู่ในระดับมากที่สุด ๒) ปรัชญาหรือค่านิยมร่วมของวิทยาลัยสหวิทยาการทหาร

“จิตมั่นสามทัพพ้อง มั่นมั่นทัพเดียว” มีความเหมาะสมและชัดเจน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๕๑ อยู่ในระดับมากที่สุด ๓) วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยสหวิทยาการทหาร “สถาบันการศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ มุ่งสร้างผู้นำทางทหารระดับสูงของกองทัพไทยให้รอบรู้ด้านยุทธศาสตร์และการยุทธร่วม/ผสม” มีความเหมาะสมและชัดเจน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๕๐ อยู่ในระดับมากที่สุด ๔) พันธกิจหรือภารกิจของวิทยาลัยสหวิทยาการทหาร สามารถตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ข้างต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๒๙ อยู่ในระดับมากที่สุด และ ๕) การรับนายทหารมิตรประเทศเข้าศึกษาในหลักสูตรสหวิทยาการทหารเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๔.๒๖ อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายชื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในอันดับท้ายสุด ได้แก่ ๑) หลักสูตรสหวิทยาการทหาร มีการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๓๙ อยู่ในระดับปานกลาง ๒) วิทยาลัยสหวิทยาการทหารมีขั้นตอนการประเมิน ผลการเรียนการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๖๖ อยู่ในระดับมากที่สุด ๓) จำนวนชั่วโมงเรียนในหลักสูตรสหวิทยาการทหาร โดยฟังการบรรยาย การสัมมนา การปฏิบัติ และการศึกษาดูงานมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๖๙ อยู่ในระดับมากที่สุด ๔) การบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๗๒ อยู่ในระดับมากที่สุด และ ๕) การใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ระบบ Internet สามารถนำมาช่วยในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็น ๓.๗๔ อยู่ในระดับมากที่สุด

๑๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะในแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการทหาร ซึ่งข้อมูลที่ได้จาก

แบบสอบถามคำถามปลายเปิด สามารถสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสหกิจสหการ วิทยาลัยสหกิจสหการ ได้ดังนี้

๑. ด้านสถาบัน

๑.๑ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้จัดหลักสูตรสหกิจสหการกับผู้ทรงคุณวุฒิ/วิทยากรที่ได้รับเชิญมาบรรยาย เพื่อสร้างความเข้าใจเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

๑.๒ การจัดทำยุทธศาสตร์การเรียนการสอนของวิทยาลัยสหกิจสหการให้มีความชัดเจน ทันสมัย และสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ เพิ่มเครือข่ายทางการศึกษาโดยการรับนายทหารจากมิตรประเทศเข้าศึกษาในหลักสูตรสหกิจสหการเพิ่มขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษาระหว่างกันมากขึ้น

๑.๔ มีกระบวนการในการคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาย่างโปร่งใสและเป็นรูปธรรมโดยให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเรียนการสอนของวิทยาลัยสหกิจสหการ

๑.๕ การบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพตามมาตรการประหยัดของกองบัญชาการกองทัพไทย และสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๑.๖ การใช้ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงาน

๑.๗ การประสานความร่วมมือของหน่วยงานขึ้นตรงวิทยาลัยสหกิจสหการให้เป็นแบบบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

๑.๘ การปลูกฝังให้บุคลากรมีจริยธรรมการทำงานร่วมกันด้วยความรักและความสามัคคี

๑.๙ การดูแลสวัสดิการ รวมทั้งสิทธิกำลังพลอย่างเต็มความสามารถจากผู้บังคับบัญชาเพื่อให้บุคลากรของหน่วยมีขวัญกำลังใจในการทำงานที่ดี

๒. ด้านหลักสูตร

๒.๑ ทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัยเป็นที่ยอมรับในกองทัพและมีความเป็นสากล

๒.๒ มุ่งเน้นการทำวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องยุทธศาสตร์ทหาร และการปฏิบัติการร่วม/ผสม ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยสหกิจสหการ

๒.๓ การกำหนดกรอบวิชา การออกแบบหัวข้อการสัมมนาและบ่งการ ต้องมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๔ การบริหารจัดการบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับภารกิจในการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

๒.๕ ใช้กระบวนการจัดการความรู้ เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง ไม่ว่าจากปัญหาการเกษียณอายุ หรือการย้ายหน่วย ซึ่งอาจทำให้ความรู้ดังกล่าวสูญหายไป พร้อมปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทำงานด้วยความทุ่มเท มุ่งมั่นเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน

๒.๖ พัฒนาการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาในหลักสูตรสหกิจสหการให้เป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษาทางทหาร

๓. ด้านผู้สอน

๓.๑ การสรรหาและการพัฒนาอาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้

๓.๒ การเตรียมตัวของอาจารย์โดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๓.๓ การบูรณาการขององค์ความรู้ในแต่ละหมวดวิชาที่ต้องปรับให้สอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร และการปฏิบัติการร่วม/ผสม

๓.๔ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชา มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

๓.๕ การให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาในเรื่อง
การค้นคว้าวิจัยในหลักสูตร

๓.๖ การสร้างทัศนคติที่ดีของผู้สอนให้มีความ
มุ่งมั่น ตั้งใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน
(Out Come) ที่ดีที่สุด

๓.๗ ครู/อาจารย์ ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีต่อ
นักศึกษา คือ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีในการมอบ
ความรู้ให้แก่นักศึกษาด้วยความตั้งใจจริง

๔. ด้านผู้เรียน

๔.๑ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการ
ศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาทางทหารให้มากขึ้น ทั้งใน
ระดับวิทยาลัยการทัพ และโรงเรียนเสนาธิการทหารของ
เหล่าทัพต่าง ๆ

๔.๒ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการ
ศึกษาระหว่างทหารกับพลเรือนให้มากขึ้น โดยการแลก
เปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและทักษะความรู้ของตนเอง
ระหว่างกัน

๔.๓ การสร้างทัศนคติที่ดีของผู้เรียนให้มีความ
มุ่งมั่น ตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตาม
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๔.๔ สร้างและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง
ความคิดเห็นและแสดงทักษะความสามารถของตนเอง
อย่างเต็มที่ตามแนวคิดของการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ
การเรียนรู้

๔.๕ ผู้เรียนควรตระหนักถึงกิริยามารยาท และ
การปฏิบัติตนให้เหมาะสม เพื่อรักษาคำศักดิ์ศรีของตนเองและ
สถาบัน

๔.๖ การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือใน
กิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน

๕. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

๕.๑ การจัดทำคู่มือ เอกสารตำรา ให้มีความ
เหมาะสมและทันสมัย

๕.๒ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการ
สืบค้น ให้มีความเหมาะสม และมีจำนวนที่เพียงพอต่อผู้เรียน

๕.๓ การบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์/สื่อ
การเรียนการสอนที่มีความทันสมัย

๕.๔ สนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ในการ
เพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารในหลักสูตร
เสนาธิการทหารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๕.๕ การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมใน
การเรียนรู้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

๕.๖ การใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต
มาช่วยในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๗ พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มี
บรรยากาศเหมาะสมแก่การเรียนการสอน

๖. ด้านการประเมิน

๖.๑ การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผล
ที่มีความเป็นมาตรฐาน ให้เป็นที่ยอมรับทั้งจากผู้เรียนและ
หน่วยงานภายนอก

๖.๒ การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้อง
กับผลสัมฤทธิ์ที่กองทัพต้องการ

๖.๓ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

๖.๔ มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลของ
ผู้เรียนอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

๖.๕ กำหนดวิธีการติดตามเพื่อให้เกิดการ
ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๑๒. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยฯ มีประเด็นที่น่าสนใจบางประการ
ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

๑๒.๑ สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันของ
หลักสูตรเสนาธิการทหาร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ของ
นักศึกษารุ่นที่ ๕๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ที่พบว่าสภาพการ

จัดการเรียนการสอนปัจจุบันมีความเหมาะสมมากที่สุดในปี ๒ ประเด็น คือ การรับบุคคลพลเรือนเข้าศึกษาในหลักสูตรสหกิจสหการ ซึ่งถือว่าการสร้างเครือข่ายและความเข้าใจอันดีระหว่างทหารกับพลเรือน และปรัชญาหรือค่านิยมร่วมของวิทยาลัยสหกิจสหการ “จิตมั่นสามทัพพ้อง มั่นแน่นทัพเดียว” ที่มีความเหมาะสมและชัดเจน

๑.๒.๒ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาจากองค์ประกอบด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนเป็นปัญหามากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางการเรียน เช่น อาคารสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในห้องเรียนยังไม่มีที่เหมาะสมและเพียงพอ รวมถึงการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ล้าสมัย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากศักยภาพที่มีอยู่แล้ว ยังสามารถพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนให้สูงขึ้นได้อีก หากสภาพแวดล้อมได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ได้แก่ สภาพห้องเรียน อุปกรณ์ประจำห้องเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ดังนั้นฝ่ายที่รับผิดชอบจึงควรพิจารณาปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สรุปข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย สะดวกสบาย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต เช่น สภาพห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ประจำห้องเรียน การจัดชั้นเรียนให้เหมาะสมไม่จัดกลุ่มใหญ่เกินไปเนื่องจากเป็นประเด็นที่พบว่ามีปัญหา

๑.๒.๓ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการทำให้อาคารศึกษาทางทหารมีความเป็นเลิศ มีมาตรฐานทางวิชาการสูงกว่าการศึกษาของภาครัฐหรือภาคเอกชนได้นั้น “จะต้องพัฒนาหน่วยงานเป็นอันดับแรก” เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยการนำองค์ประกอบที่นำไปสู่การประสบความสำเร็จใน

การเรียนการสอนทั้ง ๖ ด้านมาเป็นแนวคิดในการบริหารงาน

๑๓. ข้อเสนอแนะ

เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจสหการ วิทยาลัยสหกิจสหการ โดยเฉพาะในประเด็นที่พบว่าเป็นปัญหาที่สุดที่ได้จากผลการวิจัย ได้แก่ ประเด็นของหลักสูตรสหกิจสหการที่ควรจะมีการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และประเด็นที่เกี่ยวกับขั้นตอนการประเมินผลการเรียนการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย สามารถนำมาช่วยในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวสามารถแบ่งรายละเอียดในเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และเชิงวิชาการ ได้ดังนี้

๑๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑๓.๑.๑ ทบทวนการจัดทำยุทธศาสตร์

การเรียนการสอนของวิทยาลัยสหกิจสหการให้มีความชัดเจน ทันสมัย และสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีปรัชญาหรือค่านิยมร่วม/วิสัยทัศน์/ภารกิจ/นโยบาย/แผนการจัดการเรียนการสอน/การควบคุมและการประเมิน ที่สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้บุคลากรทุกคนในวิทยาลัยสหกิจสหการต้องรับทราบและเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อนโยบายของผู้บังคับบัญชาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร โดยให้มีการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

๑๓.๑.๒ กำหนดมาตรฐาน ความรู้ และความสามารถของผู้เข้ารับการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์

การเรียนการสอนของวิทยาลัยสหกิจสหการและความต้องการของกองทัพ โดยมีกระบวนการในการคัดเลือกอย่างโปร่งใสและเป็นรูปธรรม

๑๓.๑.๓ พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยการพัฒนาตำราเรียนให้เป็นมาตรฐานและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการนำเทคโนโลยี/อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบการจัดการความรู้ เป็นต้น

๑๓.๑.๔ พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศเหมาะสมแก่การเรียนการสอน

๑๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑๓.๒.๑ ทบทวนและพัฒนาการบริหารจัดการใน ๔ มิติ ได้แก่ การบริหารจัดการบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ การควบคุม/สั่งการ และการบริหารงบประมาณของวิทยาลัยเสนาธิการทหารให้มีประสิทธิภาพ

๑๓.๒.๒ พัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรของวิทยาลัยเสนาธิการทหารมีความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) ในการเป็นผู้สอนที่มีคุณภาพ (Quality) มีทัศนคติที่ดี มีความมุ่งมั่น ความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน (Out Come) ที่ดีที่สุด และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๓.๒.๓ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับพลเรือน โดยการรับบุคคลพลเรือนเข้าศึกษาในหลักสูตรเสนาธิการทหารเพิ่มขึ้น และเปิดโอกาสให้มีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษาระหว่างกันมากขึ้น

๑๓.๒.๔ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศโดยการรับนายทหารจากมิตรประเทศเข้าศึกษาในหลักสูตรเสนาธิการทหารเพิ่มขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษาระหว่างกันมากขึ้น

๑๓.๒.๕ กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการจัดการการเรียนรู้ของหลักสูตรเสนาธิการทหาร โดย

กำหนดวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ และกำหนดวิธีการติดตามเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในวิทยาลัยเสนาธิการทหารอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑๓.๓ ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

๑๓.๓.๑ จัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารในหลักสูตรเสนาธิการทหารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อการแลกเปลี่ยน กระตุ้น และสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การใช้ภาษาอังกฤษในช่วงของการสัมมนา เป็นต้น

๑๓.๓.๒ พัฒนาเนื้อหาในแต่ละหมวดวิชาให้มีความทันสมัย และมีความสัมพันธ์และเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงทบทวนการจัดสรรชั่วโมงเรียน (การบรรยาย/การสัมมนา/การปฏิบัติ/การศึกษาดูงาน) ในแต่ละหมวดวิชาให้มีความเหมาะสมตามปริมาณและเนื้อหา

๑๓.๓.๓ การเชิญและกำหนดหัวข้อการบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้บรรยายพิเศษจากภายนอก ควรมีเนื้อหาของการบรรยายที่สามารถตอบสนองและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสนาธิการทหาร

๑๓.๓.๔ สร้างโอกาสให้ “นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้” โดยให้นักศึกษาหลักสูตรเสนาธิการทหารได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน และทักษะความรู้ของตนเองระหว่างกัน

๑๓.๓.๕ รวบรวมและพัฒนาการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาในหลักสูตรเสนาธิการทหารให้เป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษาทางทหาร โดยสามารถพัฒนาองค์ความรู้และทักษะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศโดยเฉพาะปัญหาด้านความมั่นคง

บรรณานุกรม

- กระทรวงกลาโหม. (๒๕๕๕). คำสั่ง (เฉพาะ) ที่ ๒๒๐/๕๕ เรื่อง นโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงกลาโหม. ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กลไกขับเคลื่อนการศึกษา...ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน, ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖. <http://social.obec.go.th/node/81>.
- เฉลิมชัย ชูชาติพงษ์, นาวาอากาศเอก และ ธนินันท์ ภูวงศ์พยัคฆ์, นาวาอากาศเอก. (๒๕๕๖). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนนายเรืออากาศ เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. หลักสูตรวิทยาลัยเสนาธิการทหาร รุ่นที่ ๕๔, วิทยาลัยเสนาธิการทหาร.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (๒๕๕๘). เทคนิควิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ทิศนา แคมมณี. (๒๕๕๑). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา ศรีสิงห์. (๒๕๕๖). ภาพอนาคตประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนด้านการบรรเทาภัยพิบัติเพื่อการพัฒนาศักยภาพกองทัพไทย. ๑๖ มีนาคม, สาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปรีชา ประดับมุข. (๒๕๕๗). สมาร์ทของผม. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑, ๑๕ - ๒๕.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (๒๕๓๕). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (๒๕๕๕). เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๒๓ ก, หน้า ๑๖-๒๑.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (๒๕๕๓). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการอุดมศึกษา.
- สุรพล พรหมกุล. (๒๕๕๔). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมาน อัครภูมิ. (๒๕๕๔). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมชาย ทยานง. (๒๕๒๙). ระบบสารสนเทศทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อังคินันท์ อินทรกำแหง และ ทศนา ทองภักดี. (๒๕๕๘). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะด้านผู้นำทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน และในกำกับของรัฐ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, ๑๑ (๑), ๕๑-๗๒.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๕๖). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Bruner J. (1966). *Toward a Theory of Instruction*.
- Gagne R.M. (1979). *The Conditions of learning and theory of Instruction*. 4th ed. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Hosford. (1973). *An instructional theory: a beginning*
- Kerlinger, F.N.&Lee, H.B. *Foundation of Behavioral Research*. California State University.
- Oliva, P.F. (1992). *Developing the Curriculum*. Unisted. State: Darriv Dudas Publication Services Inc.